

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2020

Kriminalomsorgsdirektoratet

23. januar 2020

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Hovedutfordringer	2
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2020	3
3.1.	Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff	3
3.2.	Mål 2: Kapasiteten er effektivt tilpasset behovet i kriminalomsorgen	7
3.3.	Mål 3: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen.....	11
3.4.	Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag	12
3.4.1.	Internasjonalt arbeid	12
3.4.2.	Tilskudd til frivillige organisasjoner	13
3.4.3.	Forskning og utvikling.....	14
4.	Styring og kontroll i kriminalomsorgen.....	14
4.1.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen (SOM)	16
5.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	16
5.1.	Regjeringens inkluderingsdugnad	16
6.	Styringsdialog og rapportering i 2020	17
7.	Budsjettrammen og fullmakter for 2019	19
8.	Vedlegg.....	21

1. Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2019–2020) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S (2019–2020). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 12. desember 2019 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2020, jf. Økonomireglementet § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Tildelingsbrevet for 2020 tar utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2019–2020), og hovedutfordringer for kriminalomsorgen. De mål, tilstandsindikatorer, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) i 2020. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av året. Departementet forutsetter at oppdrag gitt gjennom supplerende tildelingsbrev eller oppdragsbrev fra tidligere år, og som ikke er avsluttet, ferdigstilles selv om de ikke er særskilt omtalt i dette tildelingsbrevet.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver KDI skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av JDs instruks for KDI, samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet gjør oppmerksom på at KDI har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige avvik knyttet til KDIs oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, og for å fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Hovedutfordringer

Mange domfelte og innsatte har betydelige levekårsproblemer som øker risikoen for tilbakefall til ny kriminalitet. Mange har også psykiske utfordringer. Den siste tiden er det fremsatt kritikk fra ulike aktører på menneskerettsområdet mot forholdene for innsatte med psykiske lidelser og bruken av isolasjon og utelukkelse fra fellesskap i fengslene. Isolasjon kan være skadelig for den innsatte. Innsatte skal tilbys aktiviteter og tilbud som bidrar til en bedre psykisk helse, og som legger til rette for bedre tilbakeføring til samfunnet etter løslatelse. Dette inkluderer anledning til å tilbringe tid i fellesskap med andre. En viktig oppgave for kriminalomsorgen i 2020 blir derfor å redusere omfanget av utelukkelse fra fellesskap og isolasjon i fengsel samt arbeide for en mer rehabiliterende straffegjennomføring.

Bygningsmessige forhold som gjør det vanskelig med felleskap blant de innsatte er blant utfordringene. Ferdigstillelse av Agder fengsel, som skal legge til rette for aktivisering av alle innsatte, etablering av en forsterket fellesskapsavdeling og rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt og forprosjektering av nytt Oslo fengsel er derfor viktige oppgaver for kriminalomsorgen i 2020.

Samfunnet blir stadig mer digitalisert og utviklingen skjer raskt. Digitaliseringen fører til besparelser i både tid og penger, men gir også samfunnet nye sårbarheter. Departementet viser til ny nasjonal strategi for digital sikkerhet og ny lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), og vil understreke viktigheten av at virksomheten setter sikkerhet på dagsorden. I tilknytning til arbeidet med implementering av den nye loven, er det særlig viktig at virksomhetene gjør gode skade- og risikovurderinger med utgangspunkt i de grunnleggende nasjonale funksjoner som JD har identifisert. Dette må ligge til grunn for riktige og kostnadseffektive sikringstiltak. Sikringstiltakene skal bidra til etablering av et forsvarlig sikkerhetsnivå. Det er særlig viktig å vurdere objekt klassifisert etter det tidligere regelverket i lys av det nye regelverket.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2020

Kriminalomsorgen utgjør et av de siste leddene i justis- og beredskapssektorens straffesakskjede. JDs sektormål for straffesakskjeden er å redusere alvorlig kriminalitet, styrke forebyggingen av kriminalitet og bidra til en mer effektiv straffesakskjede.

På bakgrunn av målene for straffesakskjeden, KDIs overordnede utfordringer og dialog med KDI fastsetter departementet følgende virksomhetsspesifikke mål for KDI i 2020:

1. Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
2. Kapasiteten er effektivt tilpasset behovet i kriminalomsorgen
3. Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

KDI skal prioritere tiltak som bidrar til bedre resultater innenfor de målene som er satt for Kriminalomsorgen. KDI skal bruke risikovurderinger som verktøy i sin mål- og resultatstyring. I rapporteringen til departementet skal KDI vurdere måloppnåelsen på de virksomhetsspesifikke målene ut fra bruker- og samfunnseffekter.

3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff

Det er et overordnet mål å redusere tilbakefall til ny kriminalitet og øke domfeltes overgang til utdanning og arbeid etter gjennomført straff. Mange domfelte og innsatte har betydelige levekårsproblemer som øker risikoen for tilbakefall til ny kriminalitet. Å redusere tilbakefall til kriminalitet er et felles ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Det er et mål for regjeringen å samordne innsatsen for tilbakeføring på

og mellom alle nivåer i forvaltningen. Kriminalomsorgen har et særlig ansvar for å legge til rette for et godt forvaltningssamarbeid, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Samarbeidet skal bidra til å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av ny kriminalitet krever et tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud under straffegjennomføring, både i fengsel og i samfunnet.

En hensiktsmessig og god progresjon i straffegjennomføringen til den enkelte domfelte er sentralt for målet om å redusere tilbakefall til ny kriminalitet. Det er et mål at domfelte som gjennomfører ubetinget fengselsstraff skal løslates fra lavere sikkerhetsnivå eller straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Dette skal bidra til å sikre gradvis tilvenning til samfunnet.

Isolasjon kan være skadelig for den innsatte. Kriminalomsorgen skal motvirke isolasjon og negative konsekvenser av isolasjon ved å fremme aktivitet og fellesskap med andre. Departementet understreker at KDI skal sørge for at regelverket for isolasjon og bruk av tvangsmidler overholdes, og at nødvendige retningslinjer er på plass.

MÅL	M1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
KDI skal i sin årsrapport gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet «domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff».	
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse.	

TILSTANDSINDIKATOR:	T1: Prosent tilbakefall
Rapportering	Årsrapport
Andel domfelte som begår ny kriminalitet i løpet av en periode på to år etter løslatelse fra ubetinget fengselsstraff eller fra tidspunkt for iverksettelse av straff i samfunnet. Beregningene skal ta utgangspunkt i felles nordisk definisjon benyttet i tidligere undersøkelser.	
Tilbakefall er en overordnet indikasjon på om ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer jobber godt og riktig med rehabilitering og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet.	

KDI bes med utgangspunkt i flerårig statistikk vurdere hva som er de viktigste utfordringene i arbeidet med å forebygge tilbakefall til ny kriminalitet, både i justissektoren og i andre sektorer. KDI bes også gjøre rede for planlagte forbedringstiltak kommende år.

STYRINGSPARAMETER:	SP1: Progresjon og god kvalitet i straffegjennomføring
Rapportering	Årsrapport
<p>KDI bes beskrive utviklingen når det gjelder arbeidet med å forebygge tilbakefall til ny kriminalitet, herunder arbeidet med å sikre at domfelte har en forsvarlig og hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringsløpet.</p> <p>Beskrivelsen skal ta utgangspunkt i en indeks der sentrale måleparametere på dette området skal inngå.</p>	

STYRINGSPARAMETER:	SP2: Andel domfelte som gjennomfører deler av straffen med elektronisk kontroll (EK)
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
<p>Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan redusere tilbakefall. En gradvis tilvenning til et liv i frihet og tilbakeføring til samfunnet er et viktig ledd i arbeidet med å forbygge ny kriminalitet. Det er derfor et mål at en høy andel domfelte gjennomfører deler av straffen med elektronisk kontroll, og at fengsel og friomsorgskontorene samhandler godt rundt den enkelte domfelte ved tilbakeføring.</p> <p><i>Måleutgangspunkt:</i> Andre tertial 2019 - 12 % (av en kapasitet på 500)</p> <p><i>Resultatkrav/ambisjonsnivå:</i> 15 %</p>	

STYRINGSPARAMETER:	SP3: Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
<p>Flere innsatte må få et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å forebygge tilbakefall til kriminalitet. Et godt tilbud om opplæring og/eller arbeidstrening kan gi økt overgang til arbeid og opplæring etter endt straffegjennomføring eller varetekt.</p> <p>Andelen arbeid, utdanning og program skal synliggjøres. Utviklingen i aktivitet de siste fem år skal skisseres.</p> <p><i>Måleutgangspunkt:</i> Andre tertial 2019 - 82 %.</p> <p><i>Resultatkrav/ambisjonsnivå:</i> 85 %</p>	

STYRINGSPARAMETER:	SP4: Tid utenfor cellen
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
<p>Isolasjon kan føre til alvorlige psykiske skader for de isolerte. Tid tilbrakt utenfor fengselscellen sammen med andre motvirker de alvorlige virkningene isolasjon har for den enkelte.</p> <p>KDI bes gi en kvalitativ vurdering av utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene.</p> <p><i>Resultatkrav/ambisjonsnivå</i> Gjennomsnittlig tid utenfor cellen skal øke per tertialrapportering i 2020.</p>	

STYRINGSPARAMETER:	SP5: Tilbud om isolasjonsreduserende tiltak
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
<p>KDI bes gi en kvalitativ vurdering av utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene. Vurderingen må se hen til omfanget av isolasjonsreduserende tiltak og kvaliteten på tilbudet som er gitt.</p>	

OPPDRAG/TILTAK	Rapportering	Tidspunkt
<p>O1 <u>Lede direktoratsutvalget for tilbakeføringsstrategien</u> KDI skal lede direktoratsutvalget for tilbakeføring og følge opp tilbakeføringsstrategien i samarbeid med andre direktorater. Tiltak er omtalt i vedlegg.</p> <p>Tiltak 3.7 KDI skal bistå i etableringen av en områdefunksjon innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) for helseforetak med ansvar for fengsel.</p>	<p>Status, fremdrift og avvik for hvert av tiltakene i vedlegg.</p> <p>Årlig felles tilstandsrapport fra direktoratsutvalget til tilbakeføringsutvalget</p>	Tertialvis og årsrapport
<p>O2 <u>Utredning av omsorgsbehovene til innsatte</u> Mange innsatte har funksjonshemminger og andre fysiske og psykiske omsorgsbehov. For å unngå ulik praksis mellom kommunene, og for å få bedre ansvarsavklaringer knyttet til helse- og omsorgstjenester i fengslene, bes KDI i samarbeid med Helsedirektoratet sette i gang en utredning av omsorgsbehovene til innsatte i fengsel. Behovet for eventuelle presiseringer knyttet til ansvaret som følger av oppholdsprinsippet, samt prinsipielle</p>	Status og fremdrift	Tertialvis og årsrapport

	spørsmål som soningsdyktighet bør inngå i utredningen. Kartleggingen skal ikke omfatte refusjoner mellom kommuner eller finansiering av tjenester.		
O3	<u>Oppfølging av strategier</u> KDI skal, i samarbeid med andre relevante etater, følge opp tiltak i følgende strategier, handlingsplaner og rapporter: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bolig for velferd (2014-2020)</i> • <i>Trygge foreldre – trygge barn. Regjeringens strategi for foreldrestøtte (2018-2021)</i> 	Status, fremdrift og avvik.	Årsrapport Årsrapport
O4	<u>Etablere forsterket felleskapsavdeling på Ila fengsel og forvaringsanstalt</u> Etablere permanent lokale for nasjonal forsterket felleskapsavdeling for innsatte med psykiske lidelser ved Ila fengsel og forvaringsanstalt, i samarbeid med Statsbygg og Helse Sør-Øst RHF.	Status og fremdrift	Tertialvis og årsrapport
O5	<u>Landsdekkende behandlingstilbud for innsatte dømt for seksuelle overgrep</u> Samarbeide med Helsedirektoratet om landsdekkende behandlingstilbud for innsatte dømt for seksuelle overgrep.	Status og fremdrift	Tertialvis og årsrapport
O6	Etablere avrusningsenhet ved Bjørgvin fengsel i samarbeid Helse Vest RHF.	Status og fremdrift	Tertialvis og årsrapport

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK/ TILLEGGSINFORMASJON		Rapporteringsfrekvens
R1	Statistikk over bruk av isolasjon/utelukkelse fra felleskap. KDI skal gjøre rede for utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak på området	Tertialvis og årsrapport
R2	Statistikk over bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng	Tertialvis og årsrapport
R3	Statistikk over bruk av tvangsmidler	Årsrapport

3.2. Mål 2: Kapasiteten er effektivt tilpasset behovet i kriminalomsorgen

En effektiv straffesakskjede forutsetter god samhandling mellom aktørene, gode og effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Målet er at domfelte starter straffegjennomføringen så raskt som mulig etter domsavsigelsen, at siktede som er varetektsfengslet overføres fra politiarrest til fengsel innen fastsatt frist, og at soningskøen holdes på et stabilt lavt nivå. God utnyttelse av all kapasitet, og et godt samarbeid med

politi, påtalemyndighet og øvrige myndigheter, skal bidra til dette. Det vil også være avgjørende med god kapasitetsplanlegging, bl.a. gjennom utredninger og utarbeidelse av prognoser for fremtidig behov for straffegjennomføringskapasitet. Kriminalomsorgen skal overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i opprinnelseslandet der dette er mulig. Straffegjennomføring i domfeltes hjemland bidrar til reintegrering og sosialisering i det samfunnet vedkommende skal løslates til. Soningsoverføring frigjør også kapasitet og bidrar dermed til hurtigere iverksettelse av straff og varetekt.

MÅL:	M2: Kapasiteten er effektivt tilpasset behovet i kriminalomsorgen
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
KDI skal i sin årsrapport gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet om at kapasiteten er effektivt tilpasset behovet i kriminalomsorgen.	
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse.	

STYRINGSPARAMETER:	SP6: Kapasitetsutnyttelse fengsel og elektronisk kontroll (EK)
Rapportering	Tertialvis og årsrapport
For å sikre god flyt i straffesakskjeden, må eksisterende kapasitet for straffegjennomføring og varetekt utnyttes best mulig.	
KDI skal redegjøre for kapasitetsutnyttelsen i fengslene for høyt og lavere sikkerhetsnivå, og for bruk av elektronisk kontroll.	

STYRINGSPARAMETER	SP7: Soningskø
Rapportering	Månedlig og årsrapport
Det er viktig for domfelte at ventetiden fra dom til oppstart av straffegjennomføring ikke er for lang. Straffegjennomføringen skal påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom er mottatt i kriminalomsorgen.	
Måleutgangspunkt: 2. tertial 2019 – 485 domfelte i kø	
Resultatkrav: 300	

OPPDRAG/TILTAK		Rapportering	Tidspunkt
07	<u>Fengsel i Agder</u> KDI skal følge opp og gjennomføre oppgaver iht. JDs styringsdokument prosjekt Fengsel i Agder	Status og fremdrift	Eget løp i prosjektet og tertialvis

O8	<p><u>Rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt</u> KDI skal følge opp og gjennomføre oppgaver i henhold til oppdragsbrev og styringsdokument for prosjektet.</p> <p>Departementet vil komme tilbake til KDI med oppdrag om saken. KDI bes utforme utkast til oppdragsbrev til Statsbygg. Departementet ber også om å bli forelagt oppdatert styringsdokument for gjennomføring prosjektet.</p>	Status og fremdrift	Tertialvis og årsrapport
O9	<p><u>Samarbeid om fremtidig saksvolum i straffesakskjeden</u> Samarbeid på tvers av straffesakskjeden er viktig for kunne analysere og forutse fremtidig kapasitetsbehov hos de ulike aktørene i straffesakskjeden.</p> <p>Departementet ber Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene og Kriminalomsorgsdirektoratet samordne og utvikle prognose- og analysearbeid for å bedre mulighetene til å planlegge for fremtidig saksvolum i straffesakskjeden. <i>KDI leder og koordinerer arbeidet.</i></p>	Status	Årsrapport
O10	<p><u>Prognoser og plassregnskap</u> KDI skal utarbeide prognoser for forventet behov for straffegjennomføringskapasitet for fem og ti år utover inneværende år. Det skal gjøres beregninger for hvert år i prognoseperioden. Behovet for fengselskapasitet skal fordeles på høyt og lavere sikkerhetsnivå for hver region.</p> <p>KDI skal med utgangspunkt i samarbeid om prognoser for fremtidig kapasitetsbehov i straffesakskjeden (jf. oppdrag 8), oversende oppdatert «plassregnskap» som beskriver netto behov for nye fengselsplasser på høyt og lavere sikkerhetsnivå. Behovet for fengselskapasitet skal fordeles på høyt og lavere sikkerhetsnivå for hver region.</p>	Egen rapport	Ca. 18. oktober (samtidig med satsingsforslag)

	Ev. forslag om utvidelser og/eller nedleggelse av straffegjennomføringskapasitet skal alltid vurderes og sees i sammenheng med prognosene før oversendelse til JD.		
O11	<u>Elektroniske samhandlingsløsninger i straffesakskjeden</u> Fortsette samarbeidet med Domstoladministrasjonen med å forbedre, utvikle og forvalte elektroniske samhandlingsløsninger i straffesakskjeden.	Status	Årsrapport
O12	<u>Samarbeid med konfliktrådene</u> Rapportere på grad av lokalt samarbeid mellom konfliktrådene og kriminalomsorgens enheter, jf. strgfjfl. § 2: - Gi en vurdering av på hvilke trinn i straffegjennomføringen tilbud om gjenopprettende prosess kan være særlig aktuelt og hvilke tiltak som bør styrkes i denne sammenheng mht. informasjon til ansatte og de som soner - Rapportere på hvilke tiltak som er iverksatt for å nå fram til fornærmede og andre berørte med god informasjon om mulighetene for gjenopprettende prosesser med en vurdering.		Årsrapport Årsrapport
O13	<u>Tidsbruk fra lovbrudd til gjennomføring av ungdomsstraff/ungdomsoppfølging</u> Nordlandsforsknings følgeevaluering «Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdommer etter intensjonen?» viser at for å få mest mulig gunstig effekt av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, så må tiden fra lovbrudd til start på straffegjennomføringen reduseres betraktelig. Departementet ber om at KDI i samarbeid med Domstolsadministrasjonen, Politidirektoratet, Riksadvokaten og Sekretariatet for konfliktrådene, utarbeider en felles analyse av tidsbruken fra lovbrudd begås til straffegjennomføringen av ungdomsstraff/ ungdomsoppfølging starter. Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) vil ta initiativ til, lede og koordinere samarbeidet.	Virksomhetene skal i samarbeid analysere tidsbruk fra lovbrudd begås og til straffegjennomføring starter, samt vurdere tiltak for å begrense denne tidsbruken.	Sfk leverer inn felles rapport om oppdraget 30.06.2020.

KDI skal i tillegg rapportere på følgende punkter:

TILLEGGSRAPPORTERING		Rapporterings-tidspunkt
R4	Antall uteksaminerte fengselsbetjenter i 2020. Ved opptak skal det tas høyde for at noen aspiranter slutter underveis i studieløpet og at antall <i>uteksaminerte</i> aspiranter skal være i tråd med budsjettforutsetningene.	Første tertial
R5	Utvikling i beleggsituasjonen, antall i varetekt, mottatte ubetingede fengselsdommer og antall døgn. Mottatte dommer som skal gjennomføres i samfunnet.	Tertialvis og årsrapport som eget vedlegg
R6	Gjennomsnittskostnad i 2020 pr. fengselsplass for hhv. høyt og lavere sikkerhetsnivå og straffegjennomføring med elektronisk kontroll.	Årsrapport
R7	Sømløs Digital Straffegjennomføring (SDS) – nytt IKT-system. Status, fremdrift og økonomi. Rapporteringen sendes i et eget vedlegg til tertialrapportene.	Tertialvis
R8	Antall soningsoverføringer	Årsrapport

3.3. Mål 3: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Straffen skal gjennomføres på en måte som motvirker nye straffbare handlinger, som er betryggende for samfunnet og som innenfor disse rammene sikrer de innsatte tilfredsstillende forhold. Straffegjennomføringen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig. Kriminalomsorgen har mottatt flere fremmedkrigere som skal gjennomføre straff. Det er et mål for kriminalomsorgen å hindre at innsatte radikaliserer andre innsatte. Et viktig ledd i dette er å identifisere personer som antas å utgjøre en fare for å radikaliserer andre, og å identifisere personer som er sårbare for påvirkning som kan lede til voldelig ekstremisme.

Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar til å hindre rømning og hindre at innsatte og domfelte kan planlegge ny kriminalitet mens de gjennomfører straff. Dette stiller strenge krav til blant annet kommunikasjonskontroll, besøkskontroll, oppfølging under permisjoner, sikre IKT-løsninger og vurdering av hvem som kan gjennomføre straff sammen. I tillegg kreves gode risikovurderinger av progresjon, permisjoner og andre midlertidige utganger fra fengsel/friomsorgen og eventuelle vilkår knyttet til disse. En viktig oppgave er å sikre at innsatte og domfelte ikke begår nye lovbrudd ved bruk av datautstyr under straffegjennomføringen.

MÅL	M3: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen
Rapportering:	Årsrapport

KDI skal i sin årsrapport gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet «sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen».

KDI skal i tertialrapporten vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse.

STYRINGSPARAMETER	SP4: Sikker straffegjennomføring
Rapportering	Tertialvis ved avvik og årsrapport
KDI bes om å presentere sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen, både i fengsel og under straffegjennomføring i samfunnet. Det sentrale aspektet i vurderingen skal være samfunnssikkerheten, men også sikkerhetssituasjonen for innsatte og ansatte skal omtales. Straffbare forhold begått under straffegjennomføring bør også inkluderes i vurderingen til KDI. Omtalen skal baseres på tilgjengelig statistikk. Der det er mulig skal tall sammenliknes med tilsvarende tall de siste fem årene.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK/ TILLEGGSINFORMASJON		Rapporteringstidspunkt
R9	Statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte og mot ansatte. KDI skal gjøre rede for utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak på området.	Tertialvis ved avvik og årsrapport
R10	Statistikk over antall fremmedkrigere, voldelige ekstremister og terrorister som er under straffegjennomføring, samt personer som er sårbare for påvirkning. KDI skal ved avvik, eller ved særskilte forhold knyttet til statistikken, gjøre rede for utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak på området.	Tertialvis og årsrapport

3.4. Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag

3.4.1. Internasjonalt arbeid

Gjennom EØS-finansieringsmekanismene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i mange land. KDI skal videreføre inngåtte oppdrag som programpartner. Vurdering av eventuelle nye partnerskap skjer i samråd med JD. KDI skal rapportere til JD om erfaringer og utvikling i aktuelle land i tråd med formålene i «blåbok» EØS-midlene 2014–2021: *Prioriterte sektorer og programområder*. KDI skal bidra til at flere utenlandske innsatte overføres til gjennomføring av straff og tilbakeføring i sitt hjemland.

JDs samarbeid med Russland er regulert i avtale av 29. mars 2006 og tilhørende tidsavgrensede samarbeidsprogram. Samarbeidet er politisk forankret i begge land og JD utgjør styringsnivået. KDI skal gjennomføre nærmere avtalte tiltak i programmene. Prosjektaktiviteter finansieres av Utenriksdepartementet (UD), og KDI skal påse at rapportering følger krav og frister angitt av UD.

JD inngikk 18. oktober 2016 en avtale med Justisdepartementet i Ukraina om å bidra til å utvikle friomsorgen i Ukraina.

KDI er tildelt midler av UD for å gjennomføre et friomsorgsprogram i Ukraina.

RAPPORTERING		Rapporterings tidspunkt
R 11	KDI skal gi en redegjørelse for hovedprioriteringer, utvikling og måloppnåelse i KDIs internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år. KDI skal oppdatere oversikten over deltakelse i internasjonale fora, samt gi en oversikt over internasjonale besøk til kriminalomsorgen.	Årsrapport

3.4.2. Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 over kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6. Tilskuddspotten er på 28 231 000 mill. kroner, jf. Stortingets budsjettvedtak.

Øremerkede tilskudd skal tildeles navngitte mottakere i tråd med Stortingets budsjettvedtak:

	(beløp i mill. kr.)
Maritastiftelsen	0,25
Kirkens sosialtjeneste	1,7
Retretten	1,5
Røde Kors – Nettverk etter soning	2
Røverhuset	1
Frelsesarmeens fengselsarbeid	3
Røde Kors – Visitortjeneste	0,2
Vardeteatret	0,8
Frelsesarmeen – Safe Way Home	0,125
Kulturdråpen	0,6
Wayback	6,5
For Fangers Pårørende	3
Musikk i fengsel og frihet	0,369
Kirkens Bymisjon – FRI-prosjektet	3,6
IOGT Norge	1,5

Den delen av tilskuddsmidlene som ikke er bundet opp ved øremerking i Stortingets budsjettvedtakskal, kunngjøres offentlig av KDI.

RAPPORTERING		Rapporteringstidspunkt
R 12	En samlet vurdering av måloppnåelse for tilskudds- og stønadsordningene over kap. 430, post 70.	Årsrapport
R 13	Oversikt over hvilke organisasjoner som har mottatt tilskudd.	Når midlene er tildelt

3.4.3. Forskning og utvikling

Det forventes at kriminalomsorgen arbeider strategisk for å bygge opp kompetanse og kunnskap om faktorer som påvirker risiko for tilbakefall til ny kriminalitet. KDI skal særlig prioritere å bidra til forsknings- og utviklingsarbeid som kan dokumentere eller sannsynliggjøre effekter av kriminalomsorgens ressursinnsats for forebygging av kriminalitet. KDI skal bidra til å styrke samarbeidet mellom KRUS og relevante forskningsmiljøer, herunder Politihøgskolen.

	OPPDRAK/TILTAK	Rapporteringstidspunkt
O14	<p><i>Prosjektforslag kap. 400, post 23</i></p> <p>Foreslå en liste med maksimalt fem forsknings- og utviklingsprosjekter presentert i prioritert rekkefølge.</p> <p>Hvert enkelt prosjekt skal inneholde følgende informasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kort prosjektbeskrivelse • Problemstilling og målsetting • Metode • Anslått varighet/tidsplan • Anslått kostnad 	1. november 2020

4. Styring og kontroll i kriminalomsorgen

Som det fremgår av JDs instruks til KDI, legger departementet til grunn at KDI har en tilfredsstillende intern kontroll, jf. § 14 i reglement for økonomistyring i staten, slik at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige

avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Det skal i årsrapportens kapittel IV redegjøres for styring og kontroll i virksomheten. Departementet ber om at kapittel IV inneholder informasjon om blant annet følgende:

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R14	<p>KDI skal gi følgende rapportering om styring og kontroll (kapittel IV i årsrapporten):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overordnet redegjørelse og vurdering av kvaliteten på den interne kontrollen i virksomheten 2. Nærmere omtale av vesentlige forhold ved KDIs styring og kontroll (vesentlige forhold virksomheten mener det er viktig for departementet å kjenne til for å ivareta sitt overordnede ansvar) 3. Vurdering av hvor det finnes utfordringer som departementet bør være kjent med 4. Omtale av konkrete svakheter som er avdekket og hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene 5. Omtale av hvordan KDI planlegger for sikker drift, herunder vedlikeholdsplaner og beredskapsplaner for ev. stengninger av kritisk kapasitet 6. Bemanningssituasjonen, herunder arbeidet med å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse 	Årsrapport
R15	Gjøre rede for faktisk tilstand når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten, og for planlagte og iverksatte likestillingstiltak for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av kjønn.	Årsrapport (del IV)
R16	Gjøre rede for likestillingstiltak som er satt i verk eller planlegges satt i verk for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.	Årsrapporten (del IV)

Ny sikkerhetslov stiller tydeligere krav enn tidligere til at virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal etablere et styringssystem for sikkerhet og at forebyggende sikkerhetsarbeid skal være en del av virksomhetens styringssystem.

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R17	Virksomheten skal i årsrapporten for 2020 redegjøre for arbeidet med å integrere sikkerhetsstyringen i øvrig virksomhetsstyring, hvorvidt det er etablert rutiner for ledelsens gjennomgang av virksomhetens forebyggende sikkerhetsarbeid og om dette er gjennomført.	Årsrapport

Regelverk for håndtering av anskaffelser av lokaler – Særskilt om bygge- og leiekontrakter

I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt i kongelig resolusjon den 20. januar 2012, med senere endringer, gis det en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og krav til saksbehandling i virksomhet og i departementet ved anskaffelser av lokaler.

Nye retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser

Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon ble fastsatt ved kgl.res. 08.11.2019. Disse erstatter tidligere retningslinjer. Det framgår her at fagdepartementet skal gjøre endelig vedtak om lokalisering av underliggende virksomheter i alle saker som er omfattet av retningslinjene, både ved nyetableringer, omlokalisering og nedleggelse av organisasjonsenheter. Virksomheten må i slike tilfeller forberede og forelegge sak for departementet for endelig vedtak.

4.1. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen (SOM)

KDI skal så langt mulig sørge for at anbefalingene fra SOM og SOMs forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse følges opp på hensiktsmessig måte. Brudd på menneskerettighetene skal følges opp. Direktoratet bes om å omtale særlig viktige merknader og anbefalinger fra SOM og forebyggingsenheten, og planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme anbefalingene, i årsrapporten for 2020.

Merknader fra Riksrevisjonen skal også ha høy prioritet. KDI skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.

5. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

5.1. Regjeringens inkluderingsdugnad

KDI skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. I årsrapporten for 2020 skal KDI redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om fem prosent, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Dersom KDI har hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal det i årsrapporten rapporteres på antallet nyansettelser med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en sammen med nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt. KDI skal rapportere i tråd med veiviseren som ble publisert høsten 2019.

6. Styringsdialog og rapportering i 2020

Det er etablert regelmessige rapporteringsrutiner og styringsdialogmøter mellom departementet og KDI. Formålet med styringsdialogmøtene er å gi styringssignaler, gjensidig informasjonsutveksling, gjennomgå virksomhetens rapporter samt diskutere faglige spørsmål og strategiske prioriteringer og utfordringer.

Styringsdialogen

JD forutsetter at den interne styringen i KDI er basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Styringsdialogen mellom KDI og JD skal være innrettet etter risiko- og vesentlighet. Jf. omtale i punkt 1 og 3 legger departementet til grunn at risikoperspektivet er integrert i virksomhetens rapportering.

KDI skal i forkant av etatsstyringsmøtene levere oppdaterte risikovurderinger og identifisere risikofaktorer som kan true måloppnåelsen både for 2020 og på lengre sikt, samt andre vesentlige risikoer innenfor virksomhetens område som bør løftes til departementet. Risikoreduserende tiltak innenfor virksomhetens fullmakter skal synliggjøres og iverksettes, og det skal drøftes hvorvidt restrisikoen er akseptabel.

OPPDRAK/TILTAK	
O15	KDI skal, i forkant av årsrapporteringen, gjøre en overordnet, strategisk vurdering av risiko og mulighetsrom knyttet til samfunnsoppdraget i et femårsperspektiv. Basert på vurderingen skal de vesentligste risikofaktorene presenteres for departementet. Vurderingen skal danne grunnlag for <i>årsrapportens kapittel 5</i> .
Formål/hensikt: <i>JD ønsker å styrke arbeidet med den langsiktige utviklingen og styringen i justissektoren.</i>	

Det legges opp til ett ordinært etatsstyringsmøte basert på årsrapport, samt to kortere møter basert på avviksrapportering per 1. og 2. tertial. Etatsstyringsmøtene vil normalt finne sted tre uker etter fristen for tertialrapportering. Dette må KDI planlegge for. JD og KDI avtaler budsjettmøter og fagmøter etter behov.

Rapportering

Resultat- og regnskapsrapportering til departementet skal oversendes tertialvis. Rapporteringen følger de frister som er satt i tildelingsbrevet for 2020. Tertialrapportene vil fokusere på eventuelle avvik og risiko opp mot måloppnåelse, samt saksutvikling og rapportering på andre styringsparametere med fastsatt rapporteringsfrist per tertial.

KDIs årsrapport for 2020 utgjør en del av grunnlaget for JDs rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2020. Årsrapporten for 2020 skal oversendes departementet innen 26. februar 2021 og skal følge kravene i Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.1. JD ber KDI benytte DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider.

KDI skal i rapporteringene gjøre en selvstendig vurdering av effektene av kriminalomsorgens arbeid, utfordringer i kriminalomsorgen samt forslag til løsninger for hvordan krav til måloppnåelse skal oppnås. JD ber om at KDI i rapporteringene sammenstiller resultater for 2020 med tidligere års resultater, slik at utviklingen kan følges over tid. Det skal i rapporteringen legges spesielt stor vekt på hvordan og i hvilken grad virksomheten bidrar til overordnet måloppnåelse.

KDI skal sørge for god kvalitetssikring av de data og opplysninger som inngår i rapporteringen. Dette gjelder også rapportering som videresendes fra underliggende enheter. KDI har et selvstendig ansvar for å informere departementet om uheldig utvikling eller avvik innen kriminalomsorgen som fremkommer i KDIs statistikkarbeid.

Styringskalender i 2020

Nedenfor følger frister for rapporteringen i 2020 og frister for innspill til den ordinære budsjettprosessen for hhv. 2019, 2020 og 2021. Det gjøres oppmerksom på at fristene er foreløpige. Dersom fristene må endres i løpet av året vil departementet komme tilbake til dette. Det kan også bli aktuelt med særskilte bestillinger utover det som fremgår av oversikten nedenfor.

Budsjettår	Sak	Frist
Statsbudsjettet 2019	Årsrapport 2019	28.02.2020
Statsbudsjettet 2020	Innspill til revidert nasjonalbudsjett	13.02.2020
Statsbudsjettet 2019	Etatsstyringsmøte	20.03.2020 Kl.09-11.30
Statsbudsjettet 2021	Forslag til rammefordeling – Prop. 1 S (2020-2021)	22.05.2020
Statsbudsjettet 2020	1. tertialrapport basert på avvik pr. 30.04.2020	29.05.2020
Statsbudsjettet 2021	Innspill til Prop. 1 S (2020–2021)	mai/juni JD kommer tilbake til nærmere bestilling og frist for tilbakemelding.
Statsbudsjettet 2020	Foreløpig anslag over bevilgningsendringer til omgrupperingsproposisjonen/ nysalderingen	19.06.2020

Statsbudsjettet 2020	Etatsstyringsmøte	22.06.2020 Kl. 12-13.30
Statsbudsjettet 2020	2. tertialrapport basert på avvik pr. 31.08.20	25.09.2020
Statsbudsjettet 2020	Forslag til tilleggsbevilgninger til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen	11.09.2020
Statsbudsjettet 2022	Innspill til foreløpige satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	26.09.2020
Statsbudsjettet 2019	Etatsstyringsmøte om avviksrapportering og tildelingsbrev	26.10.2020 Kl. 12.30-14
Statsbudsjettet 2022	Endelige satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	16.10.2020
Statsbudsjett 2020	Årsrapport 2020	26.02.2021
Statsbudsjett 2020	Etatsstyringsmøte	24.03.2021

7. Budsjettrammen og fullmakter for 2020

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 12. desember 2019 stilles følgende midler til disposisjon for Kriminalomsorgsdirektoratet i 2020:

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1 Budsjett for 2020. Kap. 430/3430.

Kap. 430		
Post 01	Driftsutgifter	4 780 533 000
Post 21	Spesielle driftsutgifter	92 054 000
Post 45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	195 036 000
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	83 608 000
Post 70	Tilskudd	28 231 000
Sum		5 179 462 000
Kap. 3430		
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	92 653 000
Post 03	Andre inntekter	25 665 000
Post 04	Tilskudd	2 454 000
Sum		120 772 000

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Tabell 2 Budsjett for 2020. Kap. 432/3432

Kap. 432		
Post 01	Driftsutgifter	191 272 000
Sum		191 272 000
Kap. 3432		
Post 03	Andre inntekter	1 087 000
Sum		1 087 000

Budsjettrammen er pris- og lønnsjustert.

Midler til følgende nye (og videreførte) tiltak er innarbeidet i budsjettrammen for KDI for 2020:

- 5 mill. kroner til prosjektgjennomføring av rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt under kriminalomsorgen.
- 2,5 mill. kroner knyttet til kriminalomsorgens planlegging ny løsning Oslo fengsel.
- 11,4 mill. kroner til digitaliseringsprosjektet ved Agder fengsel.
- 19,9 mill. kroner til sikkerhetsutstyr og vedlikeholdsprosjekt mv. i kriminalomsorgen.
- 30,6 mill. kroner til slutfasekostnader ved ferdigstilling av Agder fengsel medio 2020.
- 246 mill. kroner til drift Agder fengsel i 2020. Utgifter til tjenester under forvaltningssamarbeidspartnere knyttet til det nye fengsler er beregnet til 20,2 mill. kroner.
- 6 mill. kroner til drift av avrusningsenhet ved Bjørgvin fengsel.
- 1,5 mill. kroner til husleie knyttet til etablering av nasjonal forsterket fellesskapsavdeling ved Ila fengsel og forvaringsanstalt.
- 10 mill. kroner til landsdekkende bøtetjeneste.
- 6,5 mill. kroner til drift av utvidelse av Arendal fengsel, Evje avdeling. Dette er i tillegg til at midler til drift fra i fjor videreføres. Avdelingen er nå fullfinansiert.
- 117 mill. kroner investeringer av inventar og utstyr til Agder fengsel. Økningen tilsvarer resten av styringsrammen for brukerutstyr Agder fengsel.
- 6 mill. kroner til oppfølging av innsatte under 18 år ved Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg. Det er en forutsetning at de tverretatlige teamene tilknyttet de særskilte ungdomsenhetene også gis et faglig oppfølgingsansvar for innsatte under 18 år som av ulike grunner er plassert i ordinære fengsler.
- 2 mill. kroner til oppstart av ressursteam ved Bergen fengsel.

KDI må videre, innenfor rammen, ta høyde for å finansiere kvalitetssikring (KS1) av KVVU for straffegjennomføringskapasiteten på Vestlandet.

ESAS:

Det er bevilget 30 mill. kroner samlet på kap. 440, post 01 til videre arbeid med prosjektet Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS), til særlig å koble

flere sentrale virksomheter i straffesakskjeden på Justishub og å utvikle nye løsninger som gjør det mulig å utveksle strukturert informasjon mellom fagsystemer for utvalgte arbeidsprosesser. KDI vil motta belastningsfullmakt fra Politidirektoratet slik at kriminalomsorgens utgifter knyttet til ulike tiltak i prosjektet kan belastes på kap. 440, post 01, jf. JDs oppdragsbrev av 19.12.2019. Det er lagt til grunn at Politidirektoratet, KDI og Domstoladministrasjonen samlet skal dekke 5 mill. kroner innenfor egen ramme i form av interne fagressurser, IKT-ressurser mv.

Følgende reduksjon er innarbeidet i budsjettammen for KDI for 2020:

- 83,4 mill. kroner knyttet til innsparing ved nedleggelse av overkapasitet tilsvarende 250 fengselsplasser med lavere sikkerhetsnivå.
- 42,2 mill. kroner knyttet til nedleggelse av fengselsplasser i forbindelse med åpning av nytt fengsel i Agder.
- 30,8 mill. kroner knyttet til avvikling av 100 dubleringsplasser.
- 10,3 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 1605, post 01 i forbindelse med at kriminalomsorgen blir fullservicekunde hos DFØ.
- 10,2 mill. kroner knyttet til nedleggelse av Arendal fengsel, avdeling Kleivgrend.
- 0,77 mill. kroner til finansiering av JustisCert (justissektorens responsmiljø for forebygging og koordinering av alvorlige IKT-hendelser). JustisCert finansieres over kap. 440, post 01.
- 0,417 mill. kroner ifm. reduserte leiekostnader i virksomheten.
- 0,16 mill. kroner til forventet økning i husleie knyttet til ombygging av Justismuseet. Dette finansieres over kap. 440, post 01.
- 11 mill. kroner knyttet til ferdig bygd avrusningsenhet ved Bjørgvin fengsel.
- 2,5 mill. kroner knyttet til etablering av nasjonal forsterket fellesskapsavdeling ved Ila fengsel og forvaringsanstalt.
- 39,5 mill. kroner som følge av engangsbevilgning til gjennomførte klasseopptak ved KRUS, ifm. med etablering av nytt fengsel i Agder.
- 19,9 mill. kroner som følge av forskyvning av tidspunkt av klasseopptak ved KRUS.

Følgende midler er holdt tilbake i JD under kap. 430, post 01:

- 7,5 mill. kr til arbeid med grunnlagsmateriale og utforming av OFP-rapport og gjennomføring av ekstern kvalitetssikring (KS1, trinn to) for ny løsning Oslo fengsel.

Det vises for øvrig til vedlegget «*Budsjettfullmakter og andre fullmakter som delegeres*».

8. Vedlegg

1. Budsjettfullmakter og andre fullmakter som delegeres 2020

2. Oversikt over tiltak – *Nasjonal strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff 2017-2021*

Budsjettfullmakter og andre fullmakter som delegeres til KDI

1 Fullmakter med hjemmel i Stortingets bevilgningsreglement

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i Bevilgningsreglementet.

1.1 Generelle fullmakter

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis imidlertid KDI fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftinger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester som pådrar staten forpliktelser utover budsjettåret (§ 6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid KDI fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, og med de begrensninger som følger i teksten under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til tilsvarende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Det understrekes at bestemmelsene bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret.

FIN har fastsatt retningslinjer og forutsetninger for adgangen til å overskride mot merinntekt. Det vises til kgl. res. av 2. desember 2005, jf. rundskriv R-110/2017, pkt. 2.4.

Det vises til romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2019-2020) der KDI gis samtykke til å overskride:

- Bevilgningen under kap. 430, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)
- Bevilgningen under kap. 430, post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 02 (Arbeidsdriftens inntekter)
- Bevilgningen under kap. 432, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3432, post 03 (Andre inntekter)

JD gjør særlig oppmerksom på at KDI ikke kan overskride kap. 430, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430, post 02. Merinntekter på kap. 3430, post 02 skal ses i sammenheng med kap. 430, post 21.

1.2 Fullmakt etter godkjenning fra Justis- og beredskapsdepartementet

Omdisponering mellom poster på budsjettet (§ 11, 4. ledd, nr. 2)

KDI kan gis adgang til å omdisponere midler fra kap. 430, post 01 Driftsutgifter til investeringer under kap. 430, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Omdisponeringen er begrenset til fem prosent av samlet driftsbevilgning under post 01 sett under ett. Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp fremtidige drifts- og investeringsutgifter.

KDI må i hvert enkelt tilfelle søke JD om samtykke før omdisponering kan foretas.

Det er ikke anledning til å omfordele mellom post 01 og post 21.

Det vises til kgl. res. av 2. desember 2005, jf. rundskriv R-110/2017, pkt. 2.5.

Overskridelse mot innsparing i neste budsjettermin (§ 11, 4. ledd, nr. 3)

KDI kan gis adgang til å overskride driftsbevilgningen med inntil fem prosent til investeringsformål, mot tilsvarende innsparing i løpet av de følgende fem budsjettår.

KDI må i hvert enkelt tilfelle søke JD om samtykke, før bevilgningen kan overskrides. JD vil komme tilbake til ev. fullmakt til å overskride driftsbevilgning i forbindelse med investeringer i nytt digitalt fagsystem for straffegjennomføringsprosessen.

Det vises til kgl. res. av 2. desember 2005, jf. rundskriv R-110/2017, pkt. 2.6.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin, eller til en annen budsjettpost i samme termin. Det er imidlertid gitt et unntak ved innsparinger, slik at en kan overføre inntil fem prosent av driftsbevilgningen under post 01 og 21 til neste budsjettår. Det forutsettes at det foreligger en samlet innsparing på posten som helhet.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet. KDI må sende søknad til JD i forbindelse med regnskapsavslutning ved årssikftet. Ev. overført beløp kan ikke disponeres av KDI før departementet gir beskjed om det gjennom tillegg til tildelingsbrev.

Direktoratsutvalget for tilbakeføring

Oversikt over tiltak direktoratsutvalget skal koordinere og følge opp.

Nr.	Tiltak	Frist	Ansvar ¹
3.1	Utarbeide strategi for utvikling av digitale tjenester mellom kriminalomsorgen, tjenesteytende etater og innsatte.	2021	KDI (flere sektorer vil også bli involvert i dette arbeidet)
3.2	AVdir og KDI får som et felles oppdrag å vurdere og eventuelt foreslå tiltak som kan sikre innsatte god tilgang til arbeids- og velferdsforvaltningens tjenester.	2020	KDI , Avdir
3.3	Styrke samarbeidet mellom kriminalomsorgen, arbeids- og velferdsforvaltningen og utdanningsmyndighetene i arbeidsdriften. Formålet skal være å gi bedre forutsetninger for kartlegging, opplæring og arbeidstrening, med sikte på økt overgang til arbeid og opplæring etter endt straffegjennomføring eller varetekt.	2021	KDI , Avdir, Udir
3.7	Etablere områdefunksjon innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) for helseforetak med ansvar for fengsel.	2020	Hdir

---

¹ Direktoratet med uthevet skrift har et hovedansvar for gjennomføringen og oppfølgingen av tiltaket.